

Довгань Ольга

молодший науковий співробітник,

Мединська Ольга

молодший науковий співробітник,

науково-технологічний відділ аграрної економіки,

інформаційно-аналітичної роботи, маркетингу і трансферу інновацій

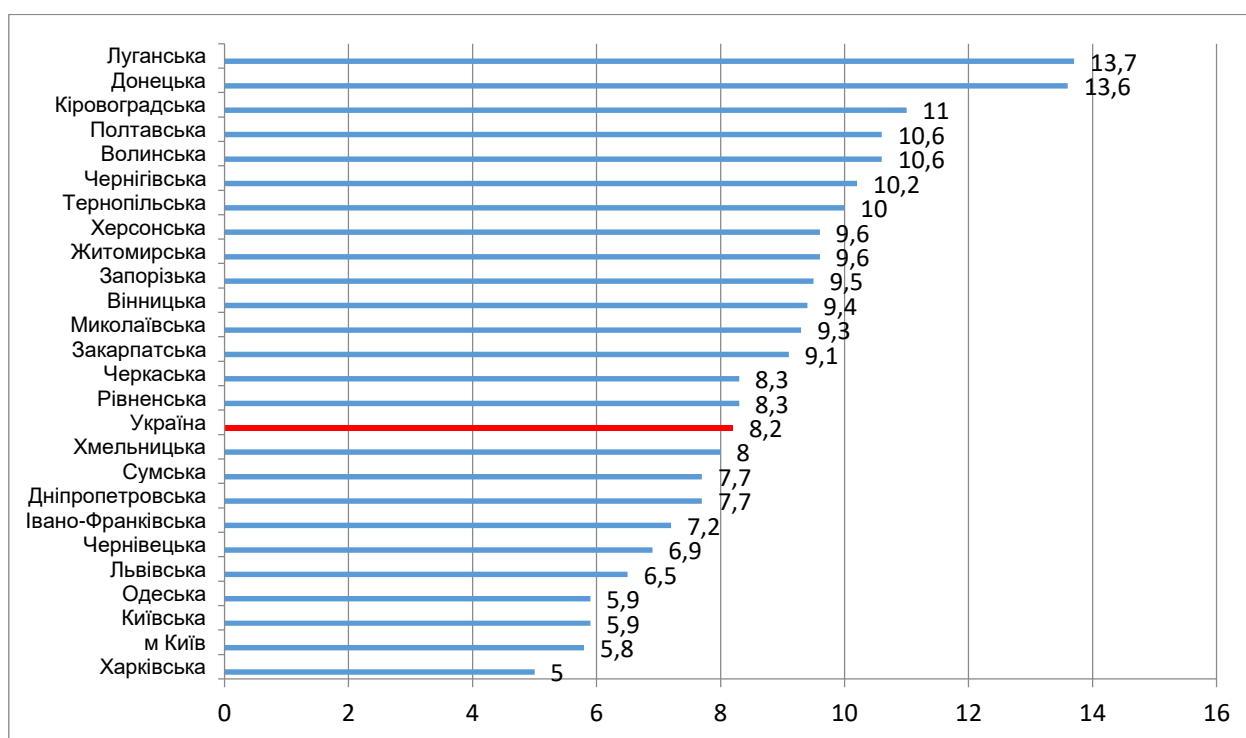
Тернопільської державної сільськогосподарської дослідної станції

Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН

ВПЛИВ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Економічна ситуація в Україні залежить передусім від результативності діяльності суб'єктів господарювання. Ефективність роботи підприємства, безсумнівно, спирається на трудові ресурси, а саме їхню компетентність, кваліфікацію, спроможність до навчання та розвитку всередині організації. Проте сучасні показники безробіття на ринку праці України свідчать про те, що діюча система організації суспільного виробництва потребує вдосконалення [2; 3].

Згідно з даними Державної служби статистики України, кількість безробітного населення в Україні у віці 15-70 років у 2019 році становила 1,5 млн осіб, а рівень безробіття населення у віці 15-70 років досягнув 8,2% (рис. 1).

Рис. 1. Рівень безробіття населення у віці 15-70 років у 2019 р., %

Джерело: сформовано за даними [5]

Якщо проаналізувати цей показник в регіональному розрізі, то в 9-ти областях та м. Києві рівень безробіття нижчий, ніж в середньому по Україні, в 15 областях – вищий. У таких областях, як Волинська, Кіровоградська, Полтавська і Тернопільська, де висока частка сільського населення, а міське населення проживає переважно у порівняно невеликих населених пунктах, нижчий рівень зайнятості населення і вищий рівень безробіття не лише порівняно із середньо українськими показниками, а й порівняно з аналогічними показниками інших областей України. Водночас у Дніпропетровській, Одеській, Харківській, Київській областях і м. Києві, де наявність великих міст сприяє формуванню місцевого ринку праці, ситуація із зайнятістю населення та безробіттям краща, ніж в інших регіонах України.

Також необхідно відмітити, що найвищий рівень безробіття у Донецькій та Луганській областях. Через російську агресію ці області не лише втратили значну частину свого економічного, особливо промислового, потенціалу, а й знаходяться у зоні високого соціально-психологічного та економічного ризику. Тому тут, навіть у районах, контрольованих українською владою, рівень зайнятості населення суттєво нижчий, а рівень безробіття – значно вищий, ніж в інших регіонах України [4].

Основними причинами наявності безробіття та високої плинності кадрів на українському ринку праці є неузгодженість ціни та професійної кваліфікації, попиту і пропозиції на цьому ринку.

Останнім часом на ринку праці зміцніла тенденція, коли потреби працівника є більш визначальними, ніж роботодавця. Така ситуація спостерігається упродовж останніх років і пов'язана насамперед з глобальною конкуренцією за трудові ресурси і трудовою міграцією українців до багатших країн – Польщі, Німеччини, США, Канади і ін. Це природний процес, бо людина завжди шукатиме де краще. Але держава повинна це розуміти і реагувати на виклики, які склалися. Кадровий ринок тепер має конкурувати не лише ціною, а й підняттям соціальних стандартів на виробництві, що все частіше є одним із важливих критеріїв при пошуку роботи на підприємстві. Тому компанії зараз дедалі більше уваги приділяють питанням побудови систем управління персоналом, завдяки яким вони зможуть утримувати співробітників. І йдеться не лише про матеріальні стимули, такі як збільшення зарплат і бонусів – велику увагу роботодавці приділяють сьогодні системам мотивації, спрямованим на створення сприятливих і комфортних умов праці [1].

Що ж стосується функціонування вітчизняного ринку праці, то воно залежить не лише від стану економіки України, а й від попиту та пропозиції робочої сили у Європі.

В європейських країнах українці успішно конкурують на ринках праці з місцевим населенням насамперед завдяки пропозиції своєї робочої сили у найменш оплачуваних сегментах відповідних національних економік [4].

Враховуючи надзвичайно стрімкий розвиток техніки та інформаційно-комунікаційних технологій, а також проблеми соціально-економічного становища в країні, передбачити ситуацію на ринку праці майбутнього надзвичайно складно. Однак, вплив стрімкого розвитку техніки і технологій, або так званого технологічного прориву на сферу зайнятості є очевидним. Він зумовлює суттєві зміни в організації виробництва товарів, надання послуг, появу нових сфер діяльності й трансформацію існуючих, а також зміну економічних відносин і формування нових ринків [6].

Визначено, що ключовими тенденціями, які посилюватимуть вплив на сферу зайнятості є: розвиток цифрових технологій; глобалізаційні та інтеграційні процеси; розвиток шерингової економіки; зростання клієнтоорієнтованості; екологічна безпека, що є вимогою часу; програмування, автоматизація виробничих процесів; роботизація, розвиток штучного інтелекту. Перераховані тенденції формують відповідні вимоги до професійних знань, умінь та навичок працівника, його затребуваності на ринку праці.

Список використаних джерел

1. Горбань Юлія. Ринок праці в Україні: хто тут головний. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2784512-rinok-praci-v-ukraini-hto-tut-golovnij.html>
2. Кичко І. І., Горбаченко М. А. Інновації в управлінні персоналом та сучасний ринок праці: аспекти взаємодії. *Проблеми і перспективи економіки та управління: науковий журнал*. 2017. № 1 (9). С. 7-15.
3. Кичко І. І., Горбачова О. Ю. Інноваційні методи підбору та оцінки персоналу. *Проблеми і перспективи економіки та управління: науковий журнал*. 2017. № 2. С. 7-14.
4. Кулицький С. Проблеми розвитку ринку праці в Україні. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3188:rinok-pratsi-v-ukrajini&catid=8&Itemid=350
5. Робоча сила України 2019. *Статистичний збірник*. URL: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/2020/zb/07/zb_r_s_2019.pdf
6. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в Україні : наукова доповідь / Н. Г. Джинчарадзе, О. В. Боков, О. Ю. Гулевич та ін. Київ : ІПК ДСЗУ, 2018. 42 с.